

Učenički projekt: pratimo *Putositnice* Antuna Nemčića

MARIJA MILAS

Gimnazija Ivana Zakmardija

Dijankovečkoga Križevci

Mislava Demerca 8

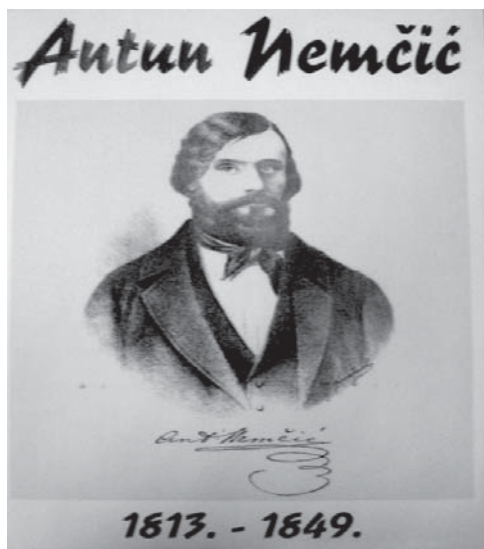
HR-48260 Križevci

ivan.milas@kc.t-com.hr

*U program nastave hrvatskoga jezika za 3. razred gimnazije i ove godine je uključen učenički projekt. Produbljujući istraživanja prethodnika, "Križevci sredinom 19. stoljeća", učenici su nastavili istraživati nove mogućnosti, koje im nude djela iz razdoblja hrvatskoga ilirizma. Tako su se, na prijedlog svoje mentorice i profesorice hrvatskoga jezika, odlučili za "praćenje" puta kojim se otisnuo Antun Nemčić u putopisu *Putositnice do Verone*, uspoređujući i istražujući kako bi ovo putovanje mogli ponuditi i današnjim putnicima.*

Učenici su podatke prikupljali u križevačkoj Gradskoj knjižnici "Franjo Marković", križevačkom Gradskom muzeju, na internetu, u turističkim uredima gradova kojima je Nemčić prolazio i drugdje. Iz rezultata istraživanja proizašao je zanimljiv plan puta, kao mogućnost i poticaj da djelo iz prošlosti posluži za kreativno osmišljavanje novih ideja, te da uz mladenačku znatiželju, potakne mlade turističke poduzetnike. Ovim projektom obilježena je i 160-ta godišnjica Nemčićeve smrti.

Ključne riječi: Antun Nemčić, putopis, gradovi, običaji znamenitosti, plan puta.

Cilj projekta: Na predlošku Nemčićevih *Putositnica* ponovo oživjeti Nemčićev put i osmisliti trodnevno putovanje.

Opis projekta: Istražiti kulturne znamenitosti mjesta kojima Nemčić prolazi i preporučiti ih kao nove mogućnosti kulturnoga turizma.

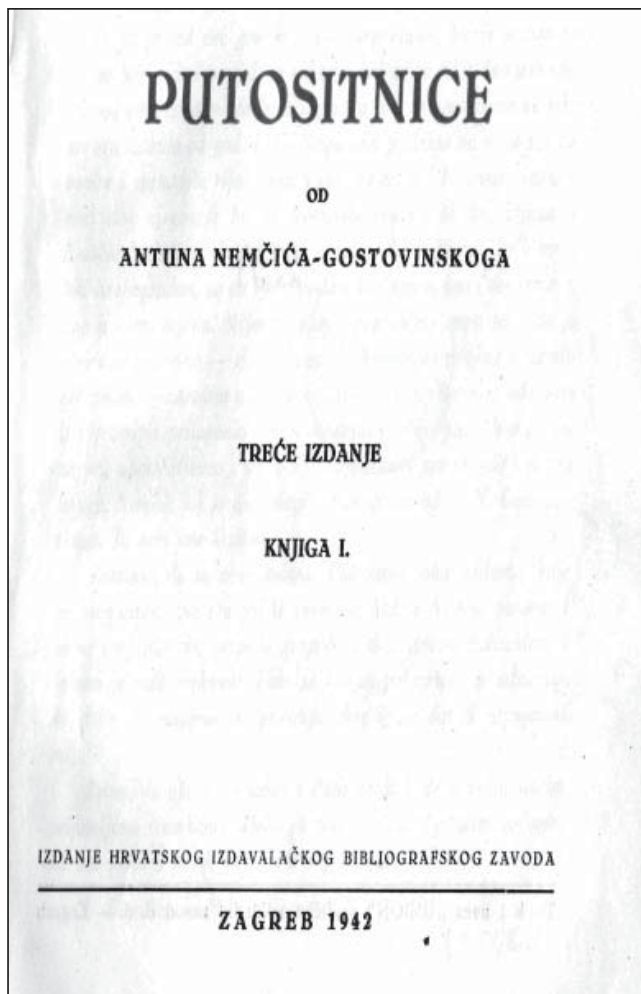
Rezultati: Upoznati učenike i širu javnost kako povezati starije umjetničko djelo s novim idejama kao turističku ponudu; kulturni turizam.

Oblik rada: Presentacija u Power Pointu.

Javna prezentacija: travanj 2009.

Ovaj članak predstavlja projekt koji se sastoji od 105 slajdova koji su potkrijepljeni podacima koje su učenici istražili uz pomoć knjige i ostalih navedenih izvora. Ovdje je prikazan tek dio projekta, a cjelovit uvid moguće je steći kroz cjelovitu prezentaciju.

1. Iz životopisa Antuna Nemčića učenici su, uz već poznate podatke o njegovu rođenju 14. siječnja 1813. u Eddeu u Ugarskoj, zatim o djetinjstvu koje je proveo u Ludbregu i Koprivnici te školovanju u Varaždinu i Zagrebu, otkrili i to da se Nemčić rado dopisivao s Mirkom Bogovićem, kojemu je iznio svoju veliku želju za putovanjem: "Bijaše on čovjek mekana, vruća i ćutljiva srca, premda mu je lice bilo često namrgođeno i s pom-

njom obuzdano.”¹ Nemčić opisuje Bogoviću svoje putovanje kroz Rogatac i Ptuj do Krapine: “Ovo moje malo putovanje pobudilo je osobitu i neodoljivu želju dalnjeg i većeg putovanja u meni, pa baš zato namjeravam odsele svu svoju materialnu i moralnu snagu u tu sverhu sakupljati. Nu o tom ćemo se, kako mi se čini, tek posle tvog povratka razgovarati i osnovu izdraditi.”²

Jedino Nemčićevo cjelovito djelo koje je izdao za života su *Putositnice*, druga putopisna knjiga iz preporodnoga doba.

Na putovanje je Nemčić krenuo 28. veljače 1843., “odjeven u šarenu surku, obuven u visoke čizme, a na glavi je nosio srebrom urešen fes. Protiv zime branio se opaklijom, koja je bila postavljena sicilijanskim krznom. Kao putnu lektiru ponio je sa sobom Kukuljevićeve pripovijetke”.

2. Ludbreg. Nemčić je na put krenuo iz Ludbrega, jednog od najstarijih hrvatskih naselja. Nemčićev opis Ludbrega učenici su usporedili s njegovim današnjim izgledom.

“Ne’š susretat ovdje ljudi brazgotinom na čelu, nit po kućah uspomena od topova viđati; - al zbilja, imade ovdje drugih brazgotina, ako budeš pomno motrio, opazit ćeš ih.”³

1 Antun Nemčić Gostovinski, *Putositnice*, Zagreb: Izdanje hrvatskog izdavačakog bibliografskog zavoda, 1942.

2 Isto, str. 70.

3 Isto, str. 72.

3. Rasinja. “Podne zazvoni, a mi stoprv u Rasinji...”⁴

“Glavna znanost je stari grad ili bolje rekuć toranj.”⁵

Odabirući citate karakteristične za Nemčićevo viđenje mjesta kroz koja prolazi, učenici su mjesta mogli usporediti sa današnjim izgledom i osjetiti pjesnikov osjećaj za detalje.

4. Koprivnica. “Spusti se cestom prema slobodnom gradu u Koprivnici - gdje je čovjeku sve slobodno samo ne obogatiti se...”⁶

Usporedbom nekih nekadašnjih detalja grada s onima današnjim, može se pratiti očuvanost baštine.

5. Križevci

“Ils sont passes ... Les jours des fetes.”⁷

Pjesnik je bio posebno vezan za Križevce. U njima je proveo zadnji dio života, a tu mu je i posljednje počivalište. Umro je 7. rujna 1849.

4 Isto, str. 70.
5 Isto, str. 71.

6 Isto, str. 74.
7 Isto, str. 76.

6. Zagreb

“Oj Zagrebe, ti moj mili grade, u tebe su moga roda nade; budi mi Atena mudra znanja, Šparta dičnog za dom vojevanja.”⁸

Zanimljivo je da su učenici u ovim Nemčićevim stihovima “prepoznali” Šenou. Uočili su njegov utjecaj na kasnije pisce.

7. Karlovac

“Glavni je ures Karlovca Kupa sa svojim krasnim i visokim nadbrježjem, kakovim se rijetki potoci ponositi mogu.”⁹

I u Karlovcu je Nemčić zamijetio mnoge znamenitosti, zanimljiv geografski položaj i tlocrt grada. Tako su učenici dobili sliku grada u Nemčićevo, ali i današnje vrijeme.

⁸ Isto, str. 82.

⁹ Isto, str. 89.

8. Rijeka

“Rijeka imade oko osam tisuća žitelja.”¹⁰

“U luci na zaljevu Rječine stajao je podobni broj trgovačkih manjih lađa, trabakuli nazvanih...”¹¹

Zanimljiv je opis Nemčićevog susreta s morem u Rijeci i uočavanje značaja Rijeke kao lučkoga grada.

9. Bakar

“Što u ovih primorskih okolica nije gol kamen, to je vinskom lozom, smokvom, mandalom i maslinom zasađeno.”¹²

Pjesnika su se dojmile vrleti iznad Bakra, ali i nasadi vinograda i južnoga voća.

---

¹⁰ Isto, str. 116.

¹¹ Isto, str. 131.

¹² Isto, str. 135.

10. Kraljevica

“Luka kraljevačka, koju je Dragutin VI. godine 1720. sagraditi dao kao što je svima znano, sasvim je sigurno.”¹³

11. Trst

“Što nam odmah u oči udari to je krasni dvorac varoši, od kojeg ljepšeg nigdje ne vidjesmo.”¹⁴ “Trst postade nasebinom rimskih građana.”¹⁵

---

13 Isto, str. 136.

14 Isto, str. 137.

---

15 Isto, str. 142.

Opis Trsta pisac započinje riječju “Pasaporti”. Dakle, iz Hrvatske je ušao u Italiju. Na moru, između Trsta i Venecije, nastala je prekrasna pjesma Domovini.

12. Venecija

Pjesnik, ugledavši Veneciju, ushićeno prikazuje sve ljepote grada, prisjeća se duge veze s Hrvatskom.

13. Padova

“... ovdje je pak osnovao Padovu, sjedište trgovaca.”¹⁶ “Padovu najvećma jošte oživljuju đaci, kojih cijele hrpe danju i noću po ulicah dundujuć tumaraju.”¹⁷

Dva posljednja grada koja je Nemčić posjetio, Padovu i Veronu, također su ga oduševila. I tu pronalazi zanimljivosti iz povijesti i veze s Hrvatskom.

14. Verona

“Obitelj Scaliger vladala je Veronom 170 godina ...”¹⁸ “Da su ova gospoda novce na ove spomenike potrošile na korisniju svrhu obratili bili bi slaviju uspomenu svog imena stekli.”¹⁹

---

¹⁶ Isto, str. 182.
¹⁷ Isto, str. 184.

---

¹⁸ Isto, str. 189.
¹⁹ Isto, str. 191.

Putnička agencija “Putnik”

1. dan Ludbreg

- monumentalna građevina Iovia, trgovište i prošteništa, barokni dvorac Batthyany, župna crkva Presvetog Trojstva, Svetište Predragocjene Krvi Kristove, Ludbreška Sveta Nedjelja
- Rasinja - dvorac Inkey, ribnjaci, crkva Sv. Kuzme i Damjana u Kuzmincu
- Koprivnica - župna crkva Sv. Nikole, franjevački samostan i crkva Sv. Antuna Padovanskog, gradski park, barokne kuće i palače
- Slobodno vrijeme i ručak u Pivnici
- Križevci - crkve (Sv. Ana, Sv. Florijan, Sv. Križ, Sv. Marko Križevčanin), glazbena škola Alberta Štrige
- Zagreb - Gradec, Trg sv. Marka, Klovićevi dvori, Kaptol, HNK, katedrala
- Večera, vožnja do Karlovca, noćenje

2. dan

- Doručak
- Karlovac - gradsko kazalište “Zorin dom”, gradski muzej, glazbena škola, čitaonica
- Bakar - crkve (Sv. Andrija Apostol, Sv. Margareta, crkve Marije Božje od Porta), Rimska i Turka kuća

- Kraljevica - Stari grad, dvorac Zrinski, Novi grad
- Slobodno vrijeme, ručak
- Rijeka - Korzo, Stari grad, katedrala sv. Vida, palača Adria, Guvernerova palača, kapucinska crkva Gospe Lurdske
- Večera, vožnja do Trsta-noćenje

3. dan

- Doručak
- Trst - Acquario Marino, Castello di San Giusto, bazilika Paleocristiana, Museo di Storia ed Arte ed Orto Lapidario
- Venecija - Trg sv. Marka, Ponte Riolta, kanal Grande, duždeva palača
- Slobodno vrijeme, ručak
- Padova - bazilika Sv. Ante, padovansko sveučilište, Prato della Velle
- Verona - amfiteatar, vijećnica, balkon (Romeo i Julija)
- Večera, odlazak kući

Iz predloženoga plana puta, itinerara, vidi se što su sve učenici uočili slijedeći Nemčićeve Putositnice.

POPIS LITERATURE

Leksikon hrvatske književnosti (1998.) / urednik Vlaho Bogišić; Zagreb: Naprijed,

Antun Nemčić, *Putositnice* (1996.) priredio dr. Ivo Zalar; Zagreb: Nart-trgovina,

Neven: zabavni i poučni list : III/11854. br 4. / odgovorni urednik Jos. Praus; Zagreb: Narodna tiskarnica Ljudevita Gaja

Danica ilirska: sedmoletni tečaj 1841. : slozi ilirskoj; Zagreb: Tiskom k. p. Ilirske narodne tiskarnice Dra. Ljudevita Gaja

Djela Antun Nemčić (1957.) Mirko Bogović; Zagreb

Antun Nemčić - Izabrana djela; (1898.) Milivoj Šrepel; Zagreb

Izradili: **učenici 3.a Gimnazije Ivana Zaimardija Dijankovečkoga, Križevci**: Irena Hubzin, Vedrana Videković, Matija Šket, Martina Šargač, Matija Medverec, Anita Svetić, Sandra Skender, Martina Šegina, Maja Krušić,

Mentor: **Marija Milas, prof.**

Zahvaljujemo Gradskoj knjižnici "Franjo Marković" Križevci i profesoru Ivanu Pekliću.

Summary:

Following Putositnice by Antun Nemčić

Keywords: Nemčić, travel-book, towns, customs, sights

For this academic year a students' project is put on the mother tongue syllabus for the third grade of high school. Getting deeper into the project started by their older school mates which was called *Križevci in the mid 19th century*, the students continued to investigate new opportunities offered by literary works from the Revival Period. Together with their teacher they agreed 'to follow' the route Antun Nemčić took in his travelogue *Putositnice / Travel trifles* to get to Verona. Their aim was to compare and research in what way to motivate nowadays travellers to take the same direction. The data were collected in the town library, the museum, the internet, tourist offices of the places Nemčić visited etc. Finally they came up with an interesting itinerary showing how a work from the past could serve as a model to creatively frame new ideas using youthful curiosity of future tourist entrepreneurs. The project also commemorated the anniversary of Nemčić's death.